

Zmieńmy razem szkoły!

Chcielibyśmy zaprosić Was do projektu Budząca się szkoła. Projekt ten ma na celu wspieranie szkół w mądrych zmianach, w ich lepszym dostosowaniu do wymogów współczesnego świata. Jednocześnie zdajemy sobie sprawę, że słowo "zmiana" i „reforma” mogą budzić złe skojarzenia, bo przecież, jak sięgamy pamięcią, system edukacyjny reformowany był od zawsze. Jednakże ta reforma, do której chcemy Was zaprosić, ma być inna. Te dotychczasowe zawsze miały charakter odgórny i narzucane były wszystkim szkołom. Ta, którą proponuje Budząca się szkoła, zakłada zmiany oddolne i dostosowane do rzeczywistych potrzeb i ograniczeń każdej szkoły z osobna. Bo to ludzie tworzący szkołę najlepiej wiedzą, co powinno zostać zmienione.

Żeby odpowiednio zaplanować potrzebne zmiany, konieczne jest przeanalizowanie, na jakim etapie rozwoju znajduje się dana szkoła. Jakie są jej mocne strony, jakie ma obszary rozwojowe. Wiemy, że tak jak "zmiana" i "reforma", również „ewaluacja” i „diagnoza” mogą kojarzyć się nie najlepiej. Dlatego nie dziwimy się oporom, a być może nawet jawnej niechęci, do wypełnienia kolejnego dokumentu. A jednak chcemy Was do tego namówić. Powodzenie przedsięwzięcia zależy od Waszej szczerości. Tym razem wyniki autodiagnozy znać będziecie tylko Wy - nauczyciele i dyrekcja - i ze zdobytą wiedzą możecie zrobić, co tylko będziecie chcieli.

Na pytania możecie odpowiadać szczerze, ale arkusz Autodiagnozy Budzącej się szkoły możecie wypełniać też mechanicznie i powierzchownie. Wtedy okaże się, że w Waszej szkole wszystko jest idealne i nie ma żadnych problemów. To oczywiście nie daje obrazu szkoły, a świadczyć może o braku chęci do zmieniania cegogokolwiek. Rozumiemy taką postawę i wiemy, że nie jest w naszych szkołach rzadkością. A jednak będziemy namawiać Was do udzielania szczerych odpowiedzi. Na pewno wiele rzeczy w szkole Wam nie odpowiada, na pewno macie problemy, z którymi sobie nie radzicie, i o których chętnie porozmawialibyście z innymi, ale ... do problemów w obecnej kulturze edukacyjnej niełatwo się przyznać.

Marzą nam się szkoły, do których i nauczyciele i uczniowie chodzą z przyjemnością, w których otwarcie rozmawia się o wyzwaniach i problemach. Podjąć i rozwiązać można tylko te, które się dostrzega. Jesteśmy przekonani, że to Wy – nauczyciele i dyrektorzy - wiecie najlepiej, czego potrzebują Wasi uczniowie i co trzeba zmienić, by szkoła mogła funkcjonować lepiej. Zmiany są możliwe, o ile uwierzycie, że to, jak funkcjonuje Wasza szkoła zależy głównie od Was. Najgorsze są te bariery i ograniczenia, które tkwią w naszych głowach. Jeśli twierdzimy, że nic od nas nie zależy, to tak właśnie będzie. Jeśli jednak uwierzycie, że Wasza szkoła może się zmieniać według Waszej wizji, to droga do zmian stoi przed Wami otworem.

Jednak szkoła to nie tylko nauczyciele i dyrekcja, ale również uczniowie i rodzice. Czy bardzo się pomylimy, jeśli powiemy, że w tej kwestii macie wiele obaw? Uwierzcie nam, że druga strona też je ma. Ta rezerwa, a czasami wręcz wrogość powstaje tam, gdzie nie ma prawdziwego dialogu, a tego w naszych szkołach chyba najbardziej brakuje.

Zmiany, do których chcemy was zaprosić, są jednocześnie i trudne i łatwe. Najtrudniejsze jest przełamanie obaw tkwiących w naszych głowach i otwarcie się na dialog z wszystkimi grupami tworzącymi szkolną społeczność. Są szkoły, które zrobiły pierwsze kroki i w których proces zmian jest już w toku. Chętnie podzielimy się z Wami ich doświadczeniami, pokażemy filmy, zorganizujemy tzw. "Budziki", czyli spotkania, w których będą mogli wziąć udział wszyscy zainteresowani. Uważamy, że to właśnie przykłady szkół, które odważyły się jako pierwsze zacząć proces szukania żywszej i atrakcyjniejszej kultury edukacyjnej, jest najlepszą zachętą.

Pierwszym krokiem do zmian powinna być pogłębiona autorefleksja - mamy nadzieję, że proponowany kwestionariusz Autodiagnozy Budzącej się szkoły, będzie do niej dobrym punktem wyjścia. Wszystko zależy od tego, na ile szczerze będą Wasze odpowiedzi. Robicie to dla siebie i dla Waszych uczniów, a nie dla nadzoru pedagogicznego. Tym razem wszystko zależy od Was. Również to, co zrobicie z wynikami Autodiagnozy.

Jeśli uznacie, że interesuje Was opinia o szkole Waszych uczniów i ich rodziców, to i dla nich możecie opracować podobne pytania. To Wy zdecydujecie, co zrobicie ze zdobytą wiedzą. Warunkiem sukcesu jest szczerłość i otwarta rozmowa o wyzwaniach i problemach.

Co oznacza decyzja o przystąpieniu do Budzącej się szkoły?

1. Przeprowadzenie Autodiagnozy.
2. Wybranie obszarów, które wymagają zmian i określenie celów.
3. Spisanie celów na najbliższy rok i wybranie trzech, którymi chcecie zająć się w pierwszej kolejności.
4. Przesyłanie nam co trzy miesiące informacji o postępach i napotykanym trudnościach.
5. Gotowość do dzielenia się swoimi doświadczeniami z innymi szkołami.

Czego możecie oczekiwać od zespołu Budzącej się szkoły?

1. Będziemy Was wspierać opracowując materiały edukacyjne i oferując programy rozwojowe i szkoleniowe w szkołach.
2. Na naszej stronie internetowej będziemy udostępniać filmy ze szkół, które rozpoczęły już proces zmian, nagrane rozmowy z nauczycielami i dyrektorami i wszelkie inne pomocne materiały.
3. Będziemy służyć wsparciem mailowym i telefonicznym, kiedy tylko pojawi się taka potrzeba.
4. Będziemy organizować tzw. Budziki, to znaczy otwarte spotkania w szkołach, które są już w procesie zmian.

5. Będziemy ułatwiać nawiązywanie kontaktów między szkołami i tworzenie sieci/klubu wspierających się placówek.
6. Stworzymy regionalne centra Budzących się szkół.
7. Będziemy organizować konferencje i spotkania, na których szkoły będą mogły w praktyczny sposób wymieniać się doświadczeniami.
8. Jeśli uznacie, że w realizacji Waszych pomysłów przeszkadzają określone przepisy, będziemy dążyć do ich zmiany.
9. Poczujcie się gospodarzami Waszej szkoły, pomyślcie, co chcielibyście w niej zmienić i zacznijcie działać! My możemy was wspierać, ale nikt nie wie lepiej od Was i Waszych uczniów, jakich zmian potrzebuje Wasza szkoła.